

Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012

Od 1983 roku Unia Europejska organizuje lata tematyczne - wybiera obszar, na który chce zwrócić uwagę mieszkańców Europy oraz państw członkowskich. Każdy „europejski rok”, to osobna roczna kampania informacyjna, mająca na celu uwrażliwienie opinii publicznej na poruszane problemy, wywołanie debaty społecznej, zainicjowanie działań, dążenie do zmian. Tematy te, obejmujące wiele dziedzin są wybierane z kilkuletnim wyprzedzeniem, tak, aby zapewnić powodzenie każdej kampanii i móc się do niej odpowiednio przygotować¹.

Skąd pomysł i decyzja o podjęciu debaty europejskiej właśnie nad problemem starzejącego się społeczeństwa?

Zgodnie z ostatnimi prognozami Eurostatu, opublikowanymi w 2008 r., w 2060 r. na jedną osobę powyżej 65 roku życia w UE będą przypadać tylko dwie osoby w wieku produkcyjnym (15-64 lat), w porównaniu z obecną proporcją 1:4. Do najsilniejszego rozwoju tej tendencji dojdzie najprawdopodobniej w latach 2015-2035, kiedy to na emeryturę będą przechodziły osoby z roczników wyżu demograficznego.

Europejczycy żyją dzisiaj dłużej i w lepszym zdrowiu niż dotychczas. Od 1960 r. średnie trwanie życia wydłużyło się o osiem lat, a według prognoz demograficznych w ciągu najbliższych czterdziestu lat wskaźnik ten wzrośnie o kolejne pięć lat. Jest to historyczne osiągnięcie, które jest powodem do zadowolenia.

Z tymi zmianami demograficznymi wiążą się zarówno wyzwania, jak i nowe możliwości. Starzenie się społeczeństwa może zwiększyć presję na budżety państw i na systemy emerytalne, jak też spowodować potrzebę zatrudnienia większej liczby osób w służbach społecznych i opiekuńczych dla ludzi starszych. Podeszły wiek nadal jest często kojarzony z chorobą i zależnością od osób trzecich, a starsi ludzie mogą doświadczać wykluczenia na rynku pracy, jak i z życia rodzinnego i społecznego. Istnieje obawa, że starsze generacje

¹ Biuletyn Europe Direct - Poznań 2/2011; http://www.europe-direct.poznan.pl/joannafiles/Biuletyn2011/02_2011Europejski_Rok_Wolontariatu.pdf, s.1.

mogłyby stać się zbyt dużym obciążeniem dla młodych ludzi w wieku produkcyjnym, co mogłoby doprowadzić do napięć międzypokoleniowych.

Jednocześnie jednak, pomysłodawcy roku, chcieli podkreślić znaczący wkład, który starsze pokolenia, mogą lub potencjalnie mogłyby wnieść do całego społeczeństwa. Najlepszą drogą do stawienia czoła starzeniu się społeczeństwa i zachowania solidarności międzypokoleniowej jest zapewnienie dłuższego pozostawania osób starszych na rynku pracy oraz umożliwienie im jak najdłuższego utrzymania dobrego stanu zdrowia, aktywności i niezależności.

Jednak skłonienie starszych pracowników do pozostawania na rynku pracy wymaga poprawy warunków tej pracy i ich dostosowania jej stanu zdrowia i potrzeb osób starszych. Ponadto wymaga zaktualizowania ich umiejętności poprzez poprawę dostępu do uczenia się przez całe życie².

Większa liczba zdrowych i aktywnych osób starszych jest faktem, z którego należy się cieszyć jako z osiągnięcia społecznego, gdyż fakt ten mówi nam o istotnych zasobach społeczeństwa. Osoby starsze posiadają dużą wiedzę i doświadczenie, a także dysponują czasem i energią oraz własnymi środkami finansowymi, dzięki czemu mogą wnieść istotny wkład do współczesnych społeczeństw jako obywatele, wolontariusze, pracownicy, członkowie rodzin i konsumenci. Społeczeństwo powinno cenić i wykorzystywać ten potencjał. Poszukiwanie innowacyjnych sposobów na promowanie aktywności i zdrowia osób starszych i solidarności międzypokoleniowej może zatem przynieść istotne skutki w postaci powstania „społeczeństw dla osób w każdym wieku”.

Aktywność osób starszych to także centralny element europejskiej agendy politycznej Europa 2020 – Unijna strategia rozwoju na lata 2010–2020. Strategia ta, ma na celu m.in.: rozwijanie gospodarki opartej na wiedzy i innowacji (inteligentny rozwój gospodarczy) oraz gospodarki spójnej społecznie i terytorialnie o wysokim poziomie zatrudnienia (rozwój sprzyjający integracji społecznej). Strategia docelowo zakłada stopę zatrudnienia na poziomie 75% dla osób w wieku 20–64 oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o przynajmniej 20 mln do roku 2020. Osiągnięcie tych celów nie będzie możliwe bez aktywności osób starszych i solidarności międzypokoleniowej. Wzrost gospodarczy i zrównoważony rozwój musi wiązać się z nowymi i elastycznymi sposobami pomocy ludziom w dłuższym utrzymaniu zatrudnienia i czerpaniu korzyści z rozwijających się rynków, usług i produktów dla osób starszych, pociąga za sobą konieczność pomagania ludziom w utrzymaniu zdrowia i aktywności w starszym wieku, by uniknąć przeciążenia

² Wniosek/Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych (2012 r.), 6.9.2010, KOM(2010) 462, s.2.

usług publicznych. Rozwój sprzyjający integracji społecznej musi wiązać się z gwarancją zapewnienia możliwości i jakości życia rosnącej liczbie osób starszych³.

Co ciekawe, ostatnie badanie Eurobarometru (polski skrót badania dostępny jest na stronie http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_378_fact_pl_pl.pdf), wskazuje zasadnicze różnice w definiowaniu pojęć „młody” i „stary” w poszczególnych krajach UE. Na Malcie, w Portugalii i Szwecji za młodych uważa się osoby poniżej 37 roku życia, podczas gdy na Cyprze i w Grecji granica ta przesuwana się do 50 roku życia. Uśredniając, Europejczycy twierdzą, że zaczynamy być postrzegani jako osoby starsze tuż przed 64 rokiem życia, a od wieku 41,8 roku przestajemy być uważani za osoby młode.

Cele Roku 2012

Ogólnym celem Roku Europejskiego jest ułatwianie tworzenia kultury aktywności osób starszych w Europie w oparciu o zasadę społeczeństwa otwartego na wszystkie grupy wiekowe. W tych ramach idea Roku Europejskiego zachęca państwa członkowskie, ich władze regionalne i lokalne, partnerów społecznych, społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorstwa, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa, do wspierania aktywności osób starszych i nasilenia działań na rzecz wykorzystania potencjału szybko rosnącej grupy osób w wieku około 60 lat i starszych. Wymaga to, między innymi, zwalczania negatywnych stereotypów dotyczących wieku i dyskryminacji ze względu na wiek oraz zadbania o odpowiednie systemy ochrony socjalnej i właściwe zachęty.

Reasumując cele Roku Europejskiego są następujące:

- podnoszenie ogólnej świadomości na temat wartości aktywności osób starszych i jej różnorodnych wymiarów oraz zapewnienie jej istotnego miejsca wśród priorytetów politycznych zainteresowanych podmiotów na wszystkich szczeblach, aby podkreślić użyteczny wkład wnoszony przez osoby starsze do społeczeństwa i gospodarki, dzięki czemu będzie on bardziej doceniany;
- propagowanie aktywności osób starszych, solidarności międzypokoleniowej oraz witalności i poszanowania godności wszystkich ludzi, a także nasilenie działań na rzecz wykorzystania potencjału osób starszych niezależnie od ich pochodzenia i umożliwienie im prowadzenia niezależnego życia;
- stymulowanie debaty, wymiana informacji i rozwój procesu wzajemnego uczenia się z udziałem państw członkowskich i zainteresowanych podmiotów na wszystkich szczeblach w celu promowania polityki na rzecz aktywności osób starszych,
- rozpowszechnienie dobrych praktyk;
- stworzenie ram służących do podejmowania zobowiązań i konkretnych środków, umożliwiających Unii, państwom członkowskim i zainteresowanym podmiotom na

³ Jak promować aktywność osób starszych w Europie. Wsparcie UE dla podmiotów lokalnych i regionalnych

wszystkich szczeblach, wypracowywanie innowacyjnych rozwiązań, kształtowanie polityki i strategii długoterminowych, w tym kompleksowych strategii zarządzania wiekiem;

- promowanie działań wspomagających zwalczanie dyskryminacji ze względu na wiek, przezwyciężanie stereotypów związanych z wiekiem i usuwanie przeszkód, szczególnie w zakresie zdolności do zatrudnienia.

Środki, jakie należy podjąć dla realizacji powyższych celów, obejmują następujące działania na poziomie unijnym, krajowym, regionalnym lub lokalnym:

- konferencje, imprezy i inicjatywy, promujące debatę, podnoszące świadomość i zachęcające do podejmowania zobowiązań do realizacji konkretnych celów;
- kampanie informacyjne, promocyjne i edukacyjne wykorzystujące multimedia;
- wymiana informacji, doświadczeń i dobrych praktyk z wykorzystaniem, między innymi, otwartej metody koordynacji i sieci kontaktów utworzonych przez zainteresowane podmioty zaangażowane w realizację celów Roku Europejskiego;
- badania i sondaże w skali unijnej, krajowej lub regionalnej oraz rozpowszechnianie ich rezultatów, z naciskiem na gospodarcze i społeczne skutki promowania aktywności osób starszych i polityki sprzyjającej aktywności osób starszych⁴.

Inauguracja Roku

W dniach 18-19 stycznia 2012 r. w Kopenhadze odbyła się konferencja inaugurująca Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012, zorganizowana przez Komisję Europejską i duńską Prezydencję.

W trakcie konferencji László Andor, Komisarz Unii Europejskiej ds. zatrudnienia, spraw społecznych i integracji społecznej, stwierdził: „aktywna starość polega na pomocy osobom starszym by mogły dłużej zostać aktywne zawodowo a my byśmy mogli korzystać z ich wiedzy. Polityka aktywnej starości w zasadniczym stopniu może przyczynić się do zwiększenia zatrudnienia do 75% i wyciągnięcia z ubóstwa 20 milionów osób do roku 2020. Europejski Rok 2012 wzywa do podejmowania działań w bardzo wielu obszarach takich jak np. zatrudnienie, ochrona społeczna, edukacja i szkolenia, zdrowie i usługi społeczne, mieszkalnictwo i infrastruktura publiczna”. Ponadto Komisarz podkreślił, że nie możliwe jest stworzenia społeczeństwa, które cieszyłoby się dobrobytem bez wsparcia osób starszych⁵.

lipiec 2011 r., EKES, s.7-8.

⁴ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 940/2011/UE z dnia 14 września 2011 r. w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012); 23.9.2011 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 246/5; art. 2-3.

⁵ <http://analizy.mpips.gov.pl/index.php/aktualnoci/122-konferencji-otwarcia-er-2012-w-ue.html>

„Aktywne starzenie się”, czyli jakie?

Europejski Rok 2012 obejmuje trzy wymiary aktywnego starzenia się:

1. Aktywne starzenie się na rynku pracy. Skłonienie starszych pracowników do pozostawania na rynku pracy poprzez poprawę ich warunków pracy i dostosowanie ich do stanu zdrowia i potrzeb osób starszych oraz zaktualizowanie ich umiejętności poprzez poprawę dostępu do uczenia się przez całe życie. Jednocześnie jednak, należy pamiętać, o niezbędnych zmianach systemów podatkowych i świadczeń, by skutecznie zachęcały one do dłuższej pracy.
2. Udział w społeczeństwie. Zwiększanie szans osób starszych do wnoszenia wkładu w życie społeczne, np. w roli wolontariuszy lub osób sprawujących opiekę nad członkami rodziny, uczestniczenie w życiu społeczeństwa umożliwiające uniknięcie izolacji społecznej oraz wielu związanych z nią problemów i zagrożeń.
3. Niezależne życie. Promowanie zdrowia oraz profilaktycznej opieki zdrowotnej za pomocą działań wydłużających lata zdrowego życia oraz dostosowanie infrastruktury otoczenia osób starszych (budynków użyteczności publicznej czy transportu) do ich potrzeb, umożliwiając im tym samym jak najbardziej niezależne funkcjonowanie.

Wszyscy Europejczycy powinni zrozumieć, że aktywne starzenie się polega na korzystaniu z licznych możliwości wynikających z dłuższego życia: czy to w miejscu pracy, w domu czy w społeczności lokalnej. Aktywne starzenie się to nie tylko wyższa jakość życia poszczególnych osób, ale również wiele korzyści dla całego społeczeństwa.

Ad. Zatrudnienie

Ponieważ podnosi się wiek przechodzenia na emeryturę i wiele osób obawia się, że nie będzie w stanie utrzymać swoich aktualnych miejsc pracy lub znaleźć nowej pracy do czasu przejścia na emeryturę, na w miarę korzystnych warunkach - trzeba zapewnić starszym pracownikom więcej szans na rynku pracy.

Ad. Promocja samodzielności

Z wiekiem stan naszego zdrowia pogarsza się. Ale można wiele zrobić, aby spowolnić ten proces, a także stworzyć otoczenie o wiele bardziej przyjazne dla osób cierpiących z powodu różnych schorzeń i ułomności. Aktywne starzenie się daje szansę na utrzymanie samodzielności i możliwości decydowania o naszym życiu przez jak najdłuższy czas.

To także:

- Uczenie się przez całe życie i nabywanie nowych umiejętności;
- Przyjazne dla zdrowia warunki pracy;
- Strategie zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach;
- Usługi w dziedzinie zatrudnienia dla osób starszych poszukujących pracy;
- Zapobieganie dyskryminacji ze względu na wiek;

- Systemy podatkowe i świadczeń społecznych sprzyjające zatrudnieniu;
- Przekazywanie doświadczenia zawodowego;
- Promocja zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;
- Przystosowanie domów i mieszkań;
- Dostosowany i przystępny transport;
- Usługi, towary (oraz dostęp do nich) przyjazne dla osób starszych;
- Maksymalizacja autonomii w opiece długoterminowej;
- Adaptacje technologiczne wspierające samodzielność.

Ad. Udział w życiu społecznym

Przejście na emeryturę nie musi oznaczać bezczynności. Wkład osób starszych w życie społeczeństwa – poprzez opiekę nad innymi, zwykle ich własnymi rodzicami, współmałżonkami lub wnukami - jest często niedoceniany, podobnie jak ich rola jako wolontariuszy. W ramach Europejskiego Roku 2012 zwraca się uwagę, jak wiele osoby starsze mają do zaoferowania społeczeństwu oraz jak stworzyć lepsze warunki wsparcia dla nich.

W tym obszarze ważne jest:

- Zapewnienie odpowiedniego dochodu osobom starszym;
- Wsparcie udziału osób starszych w życiu społecznym i wolontariacie;
- Wsparcie dla opiekunów;
- Pogodzenie pracy zawodowej ze sprawowaniem opieki;
- Solidarność i dialog;
- Przeciwdziałanie wykluczeniu technologicznemu.⁶

Inicjatywy

W ramach ER 2012, ważne jest, promowanie inicjatyw wśród wszystkich zainteresowanych stron, a przede wszystkim w środowisku osób starszych (po 60 roku życia), pracowników 50+, jednostek samorządu terytorialnego, pracodawców, partnerów społecznych oraz organizacji pozarządowych. Ważne jest uwzględnianie potrzeb osób starszych, gdy są jeszcze aktywne na rynku pracy oraz adresowanie do nich narzędzi i instrumentów, aby zapewnić dłuższe utrzymanie ich w aktywności zawodowej. Ponadto dla realizacji aspektu solidarności międzypokoleniowej ważne jest upowszechnianie potrzeb, możliwości oraz zalet większej aktywności zawodowej i społecznej osób starszych wśród wszystkich grup wieku.

⁶ Ulotka: Jaką chcemy mieć starość. Kampania na rzecz społeczeństwa przyjaznego dla osób starszych i młodych, http://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/EY2012/Promo/Leaflet_pl.pdf

Działania na rzecz poprawy aktywności osób starszych powinny promować:

- dłuższą aktywność zawodową, której powinny towarzyszyć odpowiednie instrumenty rynku pracy oraz działania po stronie pracodawców;
- aktywne zaangażowanie w życie społeczności lokalnych, które przyczynią się do rozwoju zainteresowań osób starszych;
- działalność wolontarystyczną, która pozwoli na wykorzystanie ich potencjału;
- zdrowego stylu życia oraz aktywności fizycznej, które pozwalają na wydłużanie czasu pozostawania niezależnym;
- integracji międzypokoleniowej (działalność sprzyjająca wzajemnemu uczeniu się osób młodych i starszych);
- promowania aktywnego uczestnictwa w sferze usług społecznych (działalność osób starszych na rzecz osób starszych)⁷.

Polskie inicjatywy obchodów roku 2012:

1. Obchody Europejskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej

Od roku 2009, w dniu 29 kwietnia obchodzimy Europejski Dzień Solidarności Międzypokoleniowej. W roku 2012 organizatorzy chcą poświęcić szczególną uwagę spotkaniom młodych uczniów i starszych osób, aby nawiązały dialog na temat tego, co oznacza starzenie się i w jaki sposób starsi i młodzi mogą współpracować na rzecz lepszych warunków życia. Zachęca się wszystkie szkoły w Europie, aby około dnia 29 kwietnia zaprosiły do swych sal lekcyjnych przedstawicieli starszych pokoleń i aby przekonały się, w jaki sposób dialog pomiędzy pokoleniami może wpłynąć na poprawę edukacji.

2. Wolontariat senioralny

Po co siedzieć w domu jeśli można pomagać innym? Informacje wolontariacie senioralnym znajdują się na stronach:

- www.ngo.pl
- www.zysk50plus.pl
- www.pomagambo.pl
- www.e-wolontariat.pl
- www.grundtvig.org.pl
- www.wolontariat.org.pl⁸

⁷ Krajowy Plan Działania na rzecz Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 w Polsce, http://analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/ER2012/PL_KPD%20ER%202012.pdf, s.10.

⁸ Aktywny Senior. Dodatek do Tygodnika Newsweek Polska, http://analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/ER2012/Newsweek_calosc.pdf, s.9.

3. Uniwersytety Trzeciego Wieku

Ważną rolę w uczeniu się osób starszych w Polsce odgrywają Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW), działające głównie w formie placówek przyuczelnianych lub stowarzyszeń. Środowisko Uniwersytetów Trzeciego Wieku jest aktywne w promowaniu nie tylko uczenia się seniorów, ale też wykorzystania ich potencjału we współpracy z młodszymi pokoleniami. Ponad 100 tys. aktywnych osób starszych uczestniczy, w całym roku akademickim (od października do czerwca) w zajęciach edukacyjno – aktywizujących i integrujących starsze pokolenie. „Rok 2012 – Rokiem Uniwersytetów Trzeciego Wieku”, to inicjatywa Ogólnopolskiego Porozumienia Uniwersytetów Trzeciego Wieku. W dniu 9 maja w Pałacu Prezydenckim pani Prezydentowa Anna Komorowska ogłosiła uroczyste objęcie patronatu nad Rokiem 2012 – Rokiem UTW w Polsce⁹.

4. Działania informacyjne w czasie ER 2012

Główne działania informacyjne w czasie ER 2012 będą realizowane przez Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Warszawie i MPiPS, przy głównym wsparciu ze strony organizacji P.A.U. Education, która wygrała konkurs (organizowany przez KE) na realizację strategii komunikacyjnej we wszystkich krajach zaangażowanych w obchody ER 2012. Ponadto kontynuowane będą działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym realizowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych i będą służyły w roku 2012 promocji ER 2012.

5. Strona internetowa Roku

Istotnym narzędziem komunikacyjnym ER 2012 jest strona internetowa Roku: <http://ec.europa.eu/social/ey2012.jsp>, która pozwala na bieżącą obserwację i aktualizację wydarzeń oraz inicjatyw realizowanych w ramach ER 2012 w poszczególnych krajach.

6. Kampania informacyjna

Projekt kampanii informacyjnej z okazji Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej jest elementem wspólnych działań informacyjnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce oraz Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego w Polsce w ramach partnerstwa w zarządzaniu. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Zakłada on przeprowadzenie na przełomie 2011 i 2012 r. kampanii informacyjnej w mediach ogólnopolskich i regionalnych nt. sytuacji osób starszych w Europie i w Polsce, wyzwania, jakie stają przez Europą w obliczu starzenia się jej społeczeństwa oraz możliwości jakie niesie ze sobą wykorzystanie potencjału osób starszych. Kampania ma też na celu zachęcenie seniorów do prowadzenia aktywnego

⁹ Krajowy Plan Działania na rzecz Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 w Polsce, http://analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/ER2012/PL_KPD%20ER%202012.pdf, s.20.

życia, pozwalającego na realizację własnych pasji i dzielenie się swoim doświadczeniem z młodym pokoleniem.

7. Konkurs dla organizacji pozarządowych na projekty dotyczące Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej

Konkurs dla organizacji pozarządowych na projekty dotyczące Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej jest elementem wspólnych działań Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce oraz Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego w Polsce w ramach partnerstwa w zarządzaniu. Konkurs jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Konkurs skierowany będzie do organizacji pozarządowych prowadzących Uniwersytety Trzeciego Wieku lub organizacji, które zawrą z wybranymi UTW porozumienia na realizację tego projektu. Przedmiotem projektów będzie organizacja zajęć jednego semestru UTW z zakresu problematyki objętej ER 2012. Na konkurs planowane są środki w wysokości ok. 200 tys. euro. Ogłoszenie konkursu planowane jest na I kwartał 2012 r. i ukaże się na stronie internetowej MSZ oraz stronie ngo.pl. Informacje o konkursie dostępne też będą na stronach PKE i BIPE. Projekty wyłonione w konkursie realizowane będą od września 2012 r.

8. Cykl comiesięcznych wykładów

Cykl comiesięcznych wykładów „Unia Europejska dla seniorów” organizowany przez Centrum Informacji Europejskiej Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz ośrodki sieci Regionalnych Centrów Informacji Europejskiej obejmie spotkania dla osób starszych, słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku i członków stowarzyszeń seniorów. W czasie spotkań zaproszeni goście mogą wysłuchać wykładu prowadzonego przez zaproszonego eksperta z MSZ, innego resortu lub jednej z organizacji pozarządowych. Spotkania te pełnią również rolę społeczną, tworząc okazję do nawiązania kontaktów towarzyskich.

9. Projekt Bajkowa Europa

Projekt Bajkowa Europa łączy pokolenia powstał jako element wspólnych działań Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce oraz Biura Informacyjnego Parlamentu Europejskiego w Polsce w ramach partnerstwa w zarządzaniu. Jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Projekt został zrealizowany w grudniu 2011 r. Dotyczył aktywizacji seniorów w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu Propagującego Aktywność Obywatelską w 2011 roku i promocji ogłoszonego na rok 2012 Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Polegał na organizacji w 16 miastach w Polsce spotkań z dziećmi w przedszkolach lub szkołach, podczas których seniorzy – wolontariusze czytali europejskie baśnie, a animatorzy prowadzili gry i zabawy ruchowe, zajęcia plastyczne, quizy i zagadki na temat Unii Europejskiej.

Na potrzeby projektu uruchomiono stronę internetową projektu www.bajkowaeuropa.eu, na której znaleźć można informacje o projekcie, terminarz

i relacje ze spotkań w poszczególnych województwach oraz wziąć udział w głosowaniu na najsympatyczniejszego seniora-wolontariusza¹⁰.

Programy i strony internetowe dla seniorów i o seniorach

- **Seniorzy na rynku pracy**

- a) www.zysk50plus.pl

Portal pracodawców i pracowników zajmujący się sytuacją osób starszych na rynku pracy. Można tu znaleźć informacje na temat rozwiązań służących zarządzaniu wiekiem, opisy dobrych praktyk firm oraz informacje o szkoleniach i warsztatach.

- b) <http://zarzadzaniewiekiem.pl>

Projekt realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, który uczy przedsiębiorców i menedżerów dostrzegać korzyści płynące z zatrudniania w firmach pracowników 50+. Uczestnicy poznają dobre praktyki w zakresie zarządzania wiekiem.

- c) www.50plus.gov.pl

Program realizowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Ma promować działania, które służą poprawie szans osób 50+ na rynku pracy.

- d) www.prawa-seniora.wieszjak.pl

Kompendium wiedzy o przepisach prawnych dotyczących emerytur, rent, ubezpieczeń i zatrudniania osób 50+.

- e) www.dojrzaloscwsieci.pl

Celem programu jest zjednoczenie firm, organizacji pozarządowych, urzędów i instytucji by zachęcały osoby starsze do aktywnego korzystania z internetu.

- **Aktywna starość**

- a) www.utw.pl

Platforma zrzeszająca ponad 110 Uniwersytetów Trzeciego Wieku działających w Polsce. Pomaga zakładać kolejne placówki, organizuje konferencje i szkolenia.

- b) www.seniorzyw akcji.pl

Ogólnopolski konkurs dotacyjny realizowany przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

- c) www.grundtvig.org.pl

Jeden z elementów unijnego programu edukacji osób dorosłych „Uczenie się przez całe życie”. Kładzie szczególny nacisk na wolontariat seniorów.

- d) www.centrumis.pl

Strona Centrum Inicjatyw Senioralnych w Poznaniu. Koordynuje działania na rzecz poznańskich seniorów, plus dużo użytecznych informacji.

¹⁰ Krajowy Plan Działania na rzecz Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 w Polsce, http://analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/ER2012/PL_KPD%20ER%202012.pdf, s.33.

- **Unia dla seniorów**

- a) www.age-platform.eu

To sieć ponad 165 organizacji, których celem jest reprezentowanie interesów ponad 150-milionowej grupy seniorów w Unii Europejskiej.

- b) <http://ferpa.etuc.org>

Europejska Federacja Emerytów i Osób Starszych (FERPA). Ma prawie 10 mln członków, zajmuje się walką z wykluczeniem społecznym i ubóstwem.

- c) www.helpage.org

Help Age International, czyli Międzynarodowa Organizacja Ludzi Starszych. Globalna sieć skupiająca organizacje walczące o prawa seniorów.

Warto zajrzeć

- www.senior.pl

Portal skierowany do osób dojrzałych. Zawiera liczne porady (zdrowie, uroda, edukacja), ogłoszenia i recenzje.

- www.bycseniorem.pl

Najświeższe informacje o zdrowiu, ubezpieczeniach itp.

- www.starszakiplus.pl

Hasło przewodnie strony to „Ciesz się życiem”. Można tu znaleźć m.in. porady, e-kartki i forum.

- www.modnaseniorka.pl

Porady i sklep dla pań dojrzałych, które chcą być modne.

- www.intersenior.pl

Pierwsza gazeta internetowa dla pokolenia 50+.

- www.czasopismo-seniorzy.pl

Porady, zdjęcia, giełda ogłoszeń

- www.kulturaviva.pl

Portal kulturalny dla ludzi 50+¹¹

Kalendarium wydarzeń centralnych:

- luty – marzec - spotkanie otwierające obchody ER 2012 organizowane przez MPiPS
- luty – marzec - konkurs dla Szkolnych Klubów Europejskich zachęcający do aktywności sportowej i solidarności międzypokoleniowej organizowany przez PKE i Fundację Schumana
- luty – grudzień - spotkania ze słuchaczami Uniwersytetów Trzeciego Wieku organizowane przez Centrum Informacji Europejskiej MSZ oraz ośrodki sieci

¹¹ Aktywny Senior. Dodatek do Tygodnika Newsweek Polska,
http://analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/ER2012/Newsweek_calosc.pdf, s.24.

Regionalnych Centrów Informacji Europejskiej, a także BIPE oraz Punkt Informacyjny UE (ul. Jasna 14/16A w Warszawie)

- marzec – grudzień - warsztaty dotyczące Europejskiego Roku 2012 organizowane przez Przedstawicielstwo KE we Wrocławiu wraz ze Stowarzyszeniem Nowa Rodzina
- kwiecień – maj - konferencja „Kształtowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję aktywności fizycznej i edukację zdrowotną”, organizowana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki (MSiT), przy współpracy z MPiPS oraz Ministerstwem Zdrowia
- 12 maja - stoiska tematyczne w Miasteczku Europejskim przy okazji obchodów Dnia Europy i Parady Schumana
- wrzesień - dni senioralne organizowane przez MPiPS, MSiT oraz inne resorty i organizacje działające w obszarze aktywności osób starszych
- wrzesień – grudzień - konkurs dla uczniów dotyczący współpracy ludzi młodych z osobami starszymi organizowany przez PKE. Informacje: www.ec.europa.eu/polska
- grudzień - spotkanie zamykające obchody ER 2012 organizowane przez MPiPS.¹²

Wydarzenia regionalne dostępne są na stronie:

<http://analizy.mpips.gov.pl/index.php/wydarzenia-er-2012-regionalne.html>

Źródła:

- Wymienione powyżej
- oraz
- Strona główna Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej
<http://europa.eu/ey2012/ey2012.jsp?langId=pl>
 - Materiały promocyjne
<http://europa.eu/ey2012/ey2012main.jsp?catId=1007&langId=pl>
 - Program 50+ - MPiPS
<http://analizy.mpips.gov.pl/index.php/program-50.html>
 - Materiały do pobrania MPiPS
<http://analizy.mpips.gov.pl/index.php/materiay-do-pobrania.html>
 - Wyzwania demograficzne Polski i Unii Europejskiej w przededniu Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012
http://analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/ER2012/Polityka_52_53_2011.pdf
 - Program „Solidarność pokoleń -Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”
http://analizy.mpips.gov.pl/images/stories/publ_i_raporty/Notatka%20na%20temat%20oprogramu%2050+.pdf

¹² Ulotka ERAOSiSM2012:Lata dojrzałości. Nowe możliwości

- Stanowisko Parlamentu Europejskiego przyjęte w pierwszym czytaniu w dniu 7 lipca 2011 r. w celu przyjęcia decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr .../2011/UE w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012 r.)
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=//EP//TEXT+TA+20110707+ITEMS+DOC+XML+V0//PL&language=PL>
- Wiek emerytalny w UE
<http://www.europe-direct.poznan.pl/aktualnosci/1642/wiek-emerytalny-w-ue.html>
- Europejczycy przygotowani do 'aktywnego starzenia się'
<http://www.europe-direct.poznan.pl/aktualnosci/1636/europejczycy-przygotowani-do-aktywnego-starzenia.html>
- Rok 2012 Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej
<http://www.europe-direct.poznan.pl/aktualnosci/1617/rok-2012-europejski-rok-aktywnosci.html>
- Tak rozpoczęły się polskie obchody Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012
<http://www.europe-direct.poznan.pl/aktualnosci/1646/tak-rozpozeczyly-sie-polskie-obchody.html>
- Third Demography Report: population is becoming older and more diverse
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/11/209>
- 2012. Everyone has a role to play!
http://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=2012%20every%20one%20has%20a%20role%20to%20play&source=web&cd=1&ved=0CCQQFjAA&url=http%3A%2F%2Feuropa.eu%2Fey2012%2FblobServlet%3FdocId%3D6773%26langId%3Den&ei=3vM0T_-VE87Gswbr_4WcDA&usg=AFQjCNEIirv9g-M3msCWzpP0EvXOEclZ4g&sig2=aYgZu62rM1MjN5TJB32DKw&cad=rja

Przygotował: Punkt Informacyjny Europe Direct – Poznań
Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

